

Education on Tour: het Skype-interview

Een gezin met lef op ontdekkingsreis naar de essentie van goed onderwijs, geïnterviewd door een nieuwsgierige vmbo-2 klas

Onderwijsechtpaar Ronald Heidanus en Inge van de Goor vertrokken eind januari - met hun drie kinderen Feie van 11, Jonah van 9 en Leah van 6 - op ontdekkingsreis door Scandinavië. Een half jaar lang van school naar school, op zoek naar inspiratie, op zoek naar de essentie van goed onderwijs. De leerlingen van de gast-hoofdredactie van dit Vives-nummer wilden daar het fijne wel van weten.

De skypeafpraak was al lang van tevoren gepland en voorbereid. Ronald Heidanus en Inge van de Goor vertelden in een korte videoboodschap aan de klas waarom ze op onderwijsontdekkingsreis zijn en wat ze tot nu toe gezien hadden. Dat filmpje maakte bij de leerlingen van Henk ter Haar massa's vragen los. Samen ordenden ze die vragen op categorie: 'Vragen aan de kinderen', 'Vragen over het reizen', 'Vragen over het onderwijs in Scandinavië' en zetten die op een online prikbord in de tool Padlet. Ze maakten ook afspraken over wie welke vraag zou stellen. Maar toen op de afgesproken donderdagmiddag in maart de skypeverbinding eenmaal tot stand gebracht was, waren het vragenspiekbriefje en de beurten helemaal niet meer nodig. Er ontstond een levendig vraaggesprek tussen een klas vol onderzoekende leerlingen in Arnhem en een campervol onderwijsreizigers in Göteborg.

Hoe communiceren jullie met de mensen daar?

Feie: "We praten Engels, of onze ouders vertalen voor ons. En op een school had ik een vriend, Lars, die komt uit Nederland. Dus met hem kon ik Nederlands praten en hij hielp mij met vertalen toen ik in zijn klas een spreekbeurt hield over mijn school in Nederland."

Hoe houden jullie contact met jullie familie en vrienden in Nederland?

Jonah: "We skypen elke week wel met familie en soms met onze eigen klas in Nederland. En we kunnen ook whatsappen. Maar ik mis mijn klas wel."

Inge: "Opa en oma sturen ook wel dingen op, zoals dropjes en hagelslag. En ik ga in april even terug naar Nederland, omdat mijn zus een baby heeft gekregen. Knuffelen via Skype gaat niet goed..."

We hebben hier nog geen gestreste leraren gezien

Wat vinden jullie ervan om steeds naar een andere school te gaan; steeds als je net gewend bent, weer weg te gaan?

Feie: "Ik vind het leuk om nieuwe plekken en andere scholen te ontdekken. Maar als ik net een nieuwe vriend gemaakt heb, zoals Lars, dan is het wel vervelend om weg te gaan."

Wat doen jullie in je vrije tijd?

Feie: "Bijna op elke camping waar we onze camper neerzetten, is er een speeltuintje om te spelen en te schommelen. We hebben onze racefietsen mee. We wandelen veel in de natuur. En we spelen vaak met LEGO op het bed of we gamen, Minecraft en zo."

Leiah: "Zwemmen en tekenen, of met de Barbies spelen."

Jonah: "Ik ijshockey, dat is een sport waar ook veel Deense en Zweedse kinderen aan doen. Dus ik heb al met een paar teams meegetraind onderweg."

Hebben jullie wel privacy?

Inge: "We hebben het heel gezellig samen, maar vooral nu in de winter leven we steeds allemaal binnen in deze kleine ruimte. Ik ben eigenlijk nooit eens een middag alleen en dat was ik thuis wel gewend. Dat vind ik wel eens lastig."

Hebben jullie elektriciteit en wifi?

Ronald: "We staan meestal op campings, daar is gewoon stroom en meestal ook wifi. En voor als we eens ergens staan zonder elektriciteit, hebben we een zonnepaneel op ons dak en twee grote accu's, dus we kunnen dan in elk geval onze telefoons opladen."

Hoe zijn jullie op het idee gekomen om deze reis te gaan maken?

Ronald: "Inge en ik werken allebei in het onderwijs en we hadden er een beetje genoeg van hoe het in Nederland vaak gaat. We wilden inspiratie en nieuwe ideeën halen in Scandinavië, omdat we gehoord hadden dat het onderwijs daar heel anders georganiseerd wordt: minder lessen, minder toetsen, minder cijfers, niet blijven zitten, niet de keuze voor een middelbare school al als kinderen twaalf jaar zijn, maar op hun vijftiende of zestiende. Dat sprak ons wel aan, we wilden graag kijken hoe ze dat dan doen."

Zijn jullie overal welkom?

Inge: "We hebben vooraf wel 150 mailtjes gestuurd. Ongeveer 10 scholen mailden terug dat ze interesse hadden om met ons verder te werken. Met die scholen hebben we afspraken gemaakt wanneer we mogen komen, daar zijn we dus welkom."

Moeten jullie steeds voor iedere school nieuwe boeken bestellen voor de kinderen?

Ronald: "De kinderen volgen dezelfde lessen als hun eigen groep in Nederland. Die boeken hebben we meegenomen. Inge en ik zijn dan hun leraar. Regelmatig gaan ze ook de klassen in op de scholen waar we op bezoek zijn, dan krijgen ze bijvoorbeeld wiskunde, handvaardigheid, gym, Deense en Engelse les. Maar daarvoor hoeven we dan geen boeken te bestellen."

Kost het niet heel veel geld om zo'n grote reis te maken?

Inge: "Ja, dat kost heel veel geld: We hebben zo'n 30 duizend euro begroot. We hebben daar 20 jaar voor gespaard en de laatste jaren hebben we extra veel gewerkt om geld te verdienen. Want nu werken we een half jaar niet en verdienen we dus ook niets."

Hebben jullie sponsors?

Inge: "We hebben geen bedrijven die ons sponsoren. Familie en vrienden geven ons soms wel wat. Maar het meeste geld hebben we zelf gespaard."

Wat vinden jullie het leukst en wat het minst leuk aan deze reis?

Jonah: "Het leukste is dat het zo toch een beetje voelt als vakantie hebben. En het minst leuk is dat we steeds zo lang onderweg zijn van de ene plaats naar de andere en dan zo lang in de camper moeten zitten. En dat ik les krijg van mijn ouders, dat vind ik ook niet leuk."

Gaan jullie daar naar de kerk?

Inge: "Nee, wij zijn niet gelovig en in Nederland gaan we ook niet naar de kerk. Maar in elke plaats die we bezoeken bekijken we eigenlijk altijd wel een kerk van binnen."

Moeten Deense kinderen op school een uniform aan?

Inge: "Nee, iedereen draagt z'n eigen kleren. Wat wel speciaal is voor ons om te zien: alle kinderen hebben een lekker warm waterdicht buitenspeelpak op school, een soort skipak. Dan kunnen ze ook buiten spelen in de regen, stampen in de plassen of, als er veel sneeuw ligt, rollen door de sneeuw. Als ze dan weer naar de les gaan, doen ze dat pak en hun schoenen uit en droge stoffen aan."

Waar vind je het onderwijs beter, in Nederland of in Scandinavië?

Ronald: "Dat is een lastige vraag omdat onze reis nog niet afgelopen is. We worden wel heel blij van wat we de afgelopen twee maanden gezien hebben in het Deense onderwijs. De manier waarop met kinderen wordt omgegaan en de manier waarop les wordt gegeven spreekt ons aan. Er zijn pauzes (breaks) tussen de lessen door, waardoor leerlingen even tot rust kunnen komen en dan weer verder kunnen met de volgende les. De klassen zijn hier klein, tussen de 17 en de 24 kinderen. En in Nederland heb je op de basisschool één leerkracht op een groep. In Denemarken heb je vakleerkrachten, bijvoorbeeld voor rekenen, wat ze hier 'matematik' noemen. De groep blijft in het eigen lokaal en de leraar wisselt. Hierdoor kunnen leraren meer focus hebben op wat ze de kinderen willen leren. En ze kennen alle kinderen, dat geeft ook een andere kijk op onderwijs. We hebben hier nog geen gestreste leraren gezien. Deels doordat ze één vak geven, deels omdat ze meer zelf de regie hebben over hun eigen onderwijs. Zittenblijven kennen ze hier niet en er zijn geen Cito-toetsen, alleen een eindexamen als de leerlingen 15 of 16 zijn. Het eindexamen is anders dan bij ons: het gaat niet om 'geslaagd' of 'gezakt', maar de uitslag van dit examen geeft een indicatie van je niveau. Wij vinden al die verschillen heel interessant, we zijn benieuwd naar wat we nog tegen gaan komen in Zweden en daarna Noorwegen. Dus deze vraag moet je eigenlijk in september nog eens stellen..."

In Denemarken heb je vakleerkrachten: de groep blijft in het eigen lokaal en de leraar wisselt

De leerlingen in Arnhem zijn nog lang niet aan het eind van hun betrokkenheid nieuwsgierigheid, er blijven vragen opborrelen. Maar helaas zit de tijd voor vragenstellen erop - zoals de schoolbel luid en duidelijk laat weten. Nog even wat foto's maken naast het digibord, zodat alle gesprekspartners erop staan. Zwaaiend en dag-roepend naar elkaar gaan de Guido-leerlingen in Arnhem, en de onderwijsreizigers in Göteborg weer hun eigen weg. ■

